

Kuhmoisten kunnan strategia

16.6.2014

-Pieni on kaunista-

1. Mistä olemme tulossa?

Kuhmoisten kunnan alueella on historiallisten löytöjen mukaan ollut asutusta jo 1000-luvun alusta lähtien. Ensimmäiset merkit Kuhmoinen nimestä ovat löytyneet 1400-luvulta, kun merkittävä läpikulkutie kulki alueen läpi. 1500-luvun aikana reitin varrelle muodostuivat Kuhmoisten ensimmäiset, edelleen vireät kylät.

Kuhmoisten kunta itsenäistyi vuonna 1868, jolloin kirkkoherrojen johtamista pitäjänkokouksista siirryttiin kunnallishallintoon. Vuonna 1869 senaatti nimitti Kuhmoisiin oman nimismiehen ja hallinnollinen yhteys naapurikuntaan katkesi lopullisesti.

Kuhmoinen on kautta aikain ollut tunnettu maa- ja metsätalospitäjä. Maatalous toi 1930-luvulla elannon 90 %:lle kuntalaisia ja väheni siitä eteenpäin huomattavasti muuta Suomea hitaammin. Vielä 1970-luvullakin maatalouden osuus Kuhmoisten elinkeinoista oli yli 40 %. Kunnassa oli merkittävää sahateollisuutta aina 1980-luvun puoliväliin saakka. Päijännettä pitkin sahatavara matkasi aina Afrikkaan ja Australiaan asti. Maa- ja metsätaloutta tukivat omalta osaltaan oman pitäjän taitavat käsityöläiset.

Kuhmoisten kesäasutus kääntyi vahvaan nousuun 1960-luvulla ja vuonna 1970 Kuhmoisissa oli jo yli 900 kesämökkiä. Kasvu on jatkunut tasaisesti ja nyt Kuhmoisissa on jo yli 3 000 vapaa-ajan asuntoa. Historian tunnetuimpia Kuhmoisten kesänviettäjiä olivat Tehinniemen huvilan rakentanut säveltäjä P. J. Hannikainen ja Kivikoskella viihtynyt taidemaalari Pekka Halonen. Myös säveltäjä Jean Sibelius, sekä presidentit P. E. Svinhufvud ja Kekkonen ovat lomailleet Kuhmoisissa.

2. Missä olemme?

Vuonna 2014 Kuhmoinen on vireiden kylien ja runsaiden palveluiden keskustan muodostama, reilun 2400 asukkaan luonnonkaunis kunta Päijänteiden rannalla. Kuntakuvaa värittää kesäisin yli 10 000 vapaa-ajan asukasta.

Kuhmoisten väkiluku on vähentynyt vaikka nettomuutto paikkakunnalle on positiivinen. Vanhusväestön määrä on suuri ja he ovat erittäin osallistuvia ja aktiivisia. Viime vuosina kuntaan on muuttanut uusia lapsiperheitä ja nuoria aikuisia.

Suuri ja kasvava kesäasukkaiden määrä auttaa kuntaa ja sen yrittäjiä ylläpitämään kattavaa palveluverkostoa. Kuntapalvelut ovat erinomaisella tasolla ja nykyistä palveluvalikoimaa kehitetään aktiivisesti. Kuhmoinen on ollut vuodesta 2008 lähtien mukana Kohti Hiilineutraalia Kuntaa –hankkeessa (Hinku) ja on saavuttanut siinä erinomaisesti kausittaiset tavoitteensa.

Kuhmoisissa on hyvät varhaiskasvatuspalvelut, laadukas perusopetus ja kasvava lukio. Uusia yrityksiä perustetaan kuntaan vuosittain ja monen alan yrittäjyydelle on kysyntää. Kuhmoisten elinkeinotoiminta perustuu perinteikkäälle pienyrittäjyydelle, joka on jatkunut sukupolvesta toiseen.

Kuhmoinen on tunnettu kuvankauniista luonnostaan. Kymmenet kilometrit Päijänteen jylhää rantaviivaa, sadat pienet järvet, Isojärven kansallispuisto sekä pienemmät suojelualueet tarjoavat Suomen kauneimmat ja monipuolisimmat järvi- ja erämaisemat.

Päijänteen kainalossa sijaitseva elävä satama on Kuhmoisten keskustan sydän. Sen monipuoliset palvelut houkuttelevat niin paikalliset kuin vapaa-ajan asukkaat ja matkailijat viettämään vapaa-aikaansa. Kunnan tarjoamat liikunta- ja kulttuurikohteet ovat yksi tärkeistä vetovoimatekijöistä.

3. Minne olemme menossa?

3.1 Kestävä ja luonnonläheinen Kuhmoinen

- Kehitämme Kuhmoista luonnonläheisyys ja luontoystävällisyys huomioiden. Virikkeelliset harrastusmahdollisuudet ja luonto ovat helposti saavutettavissa. Kuhmoislaisten asuinympäristö on viihtyisä ja luonnonläheinen
- Ennakkoluulottomat kaavoitusratkaisut mahdollistavat uusien asuinalueiden muodostumisen
- Kuhmoisten kirkonkylä muodostaa elinvoimaisen ja tiiviin asuin-, asiointi- ja työpaikkakeskuksen
- Kuhmoisten kylät ovat viihtyisiä vakituisen ja vapaa-ajanasumisen yhteisöjä
- Kuhmoista kehitetään kunnan omien vahvuuksien mukaisesti
- Olemme sitoutuneet hyödyntämään uusiutuvaa energiaa

3.2 Kaikenikäisten Kuhmoinen

- Hyvät palvelut lisäävät kunnan elinvoimaa, kuntalaisten toimeliaisuutta ja arjen sujuvuutta ympärivuotisesti
- Kunnan palvelut vastaavat asiakkaiden tarpeita, ovat kaikkien saatavilla ja ne ovat laadukkaasti ja tehokkaasti järjestettyjä
- Elävässä ja kehittyvässä kunnassa on kaikenikäisiä ihmisiä
- Tuemme ikääntyvien kotona selviytymistä kunnan ja eri toimijoiden yhteisellä palveluvalikoimalla
- Turvallinen päivähoito ja edistysellinen yhtenäiskoulu antavat kuhmoislaisille lapsille ja nuorille hyvät lähtökohdat elämään

○ 3.3 . Aktiiviset ja osaavat asukkaat ja yritykset

- Kuhmoinen on houkutteleva ja kiinnostava kunta asukkaille ja yrityksille
- Kuhmoisten monipuoliset yritykset palvelevat vakituisia ja vapaa-ajan asukkaita
- Edistämme yritystoimintaa tukemalla käynnistyviä ja olemassa olevia yrityksiä
- Laadukkaat liikunta- ja kulttuuripalvelumme ovat helposti saavutettavissa.
- Luonto, laajat vesistöt ja metsäalueet tarjoavat monipuoliset harrastusmahdollisuudet

4. Visio

- Kuhmoinen on kolmen maakunnan rajalla oleva vakituisille ja vapaa-ajan asukkaille läheinen kunta, jossa on hyvä olla, tehdä työtä, yrittää ja jossa kuntalainen voi aidosti vaikuttaa.

4.1. Kuhmoisten arvot ja toimintaperiaatteet

Kuhmoinen on edelläkävijä ja toimii ennakkoluulottomasti, avoimesti ja luovasti. Arjen asiat sujuvat mutkattomasti. Parhaita voimavarojamme ovat aktiiviset asukkaat, monialaiset yritykset ja yhteisöt.

5. Päämäärät ja valtuustokauden tavoitteet

5.1 Asukkaat ja palvelut

- Kuhmoisissa on laadukkaat ja asiakaslähtöiset peruspalvelut
 - Suositetaan paikallisia palveluita
 - Tarjotaan edellytykset yksityisten tuottamille palveluille
 - Vaalitaan elävää kuntakeskusta
 - Lisätään uusia toimintatapoja palveluista tiedottamiseen
- Kunnan hyvän imagon ylläpitämiseen osallistuvat kaikki kuntalaiset ja vapaa-ajan asukkaat, Kuhmoisten rento ja ystävällinen ilmapiiri vetoaa
 - Etsitään uusia tiedotus- ja markkinointiväyliä
 - Lisätään yhteisöllisyyttä vahvistavia toimintatapoja
 - Kehitetään kuntakeskuksesta viihtyisä ja houkutteleva
- Palveluja ja lähiympäristöä kehitetään yhdessä kuntalaisten kanssa
 - Järjestetään yhteistilaisuuksia tärkeistä aiheista
 - Sitoudutaan lähiympäristön siisteyteen koko kunnan alueella

5.2 Elinvoima ja ympäristö

- Kuhmoinen on viihtyisä ja helposti lähestyttävä
 - Tarjotaan monipuolisia tontti- ja asumisvaihtoehtoja
 - Lisätään yhdessä yrittäjien kanssa kunnan palveluopasteita teiden varsille
 - Tiedotetaan uusille asukkaille kuntapalveluista

- Kunnan asiakaspalvelu on myönteistä ja hyvää
- Kunta edistää yrittäjyyttä ja uusien toimialojen luomista
 - Markkinoidaan kunnan erinomaista sijaintia
 - Luodaan etätyömahdollisuuksia
 - Vahvistetaan alueen houkuttelevuutta
 - Tarjotaan toimitiloja
 - Jatketaan aktiivista yhteistyötä yrittäjien kanssa
- Kuhmoinen kannustaa kaikkia kuntalaisia osallistumaan kunnan kehittämiseen
 - Kehitetään kuntalaispalautejärjestelmiä
 - Hyödynnetään luottamushenkilöiden paikallistuntemusta
 - Järjestetään kuntalaistilaisuuksia tärkeistä aiheista
 - Kannustetaan kuntalaisia esittämään kehittämisajatuksia
- Kuhmoisissa tarjotaan laadukkaita matkailupalveluita muun muassa kulttuuria, Päijännettä ja luontoa hyödyntäen
 - Luodaan edellytyksiä matkailun kehittämiseksi
 - Järjestetään teemapäiviä
 - Etsitään ulkopuolisia rahoitusmahdollisuuksia ja asiantuntevia toimijoita matkailun kehittämiseen

5.3 Voimavarat ja johtaminen

- Kunnan palvelut ja toimintatavat ovat oikein mitoitettuja ja tehokkaita
 - Kehitetään toimialojen välistä yhteistyötä ja sisäistä viestintää
 - Edistetään hyviä toimintatapoja ja kehitetään uusia ideoita
- Kunnalla on laadukkaita palvelusopimuksia kuntapalveluista eri toimijoiden kanssa
 - Huolehditaan laadukkaista sosiaali- ja terveystalouksista
 - Palvelusopimukset ovat ajantasaisia
 - Jatketaan kuntayhteistyötä kuntapalvelujen varmistamiseksi ja laadun parantamiseksi
- Kunnan henkilöstö palvelee asiantuntevasti
 - Sitoudutaan yhdessä asetettuihin tavoitteisiin
 - Koulutetaan henkilöstöä säännöllisesti
 - Huomioidaan asiakaspalautteet

6. Toimenpideohjelmat

- Elinkeino- ja työllisyysstrategia
- Maankäytön periaateohjelma
- Sivistystoimen toimenpideohjelma

7. Liitteet

- Kuntainfo
- SWOT

Kuntainfo

Kuhmoisten kunta sijaitsee Keski-Suomen maakunnan eteläosassa, Päijänteen länsirannalla, valtatie no: 24:n varrella. Kuhmoisten naapurikuntia ovat Jämsä, Kangasala, Luhanka, Orivesi, Padasjoki ja Sysmä. Kuhmoinen sijaitsee kolmen maakunnan rajalla, etelässä alkaa Päijät-Häme ja lännessä Pirkanmaa. Kuhmoisista pääsee nopeasti lähialueen kaupunkeihin, Jämsään ajaa puolessa tunnissa, Lahteen, Hämeenlinnaan, Tampereelle ja Jyväskylään tunnissa ja Helsinkiin kaksi tuntia.

Perustiedot:

Itsenäinen vuodesta	1868
Asukasluku (31.12.2013)	2406
Väestön taajama-aste	57,4 %
Väestötiheys	3,64 as/km ²
Vapaa-ajan asuntoja (31.12.2012)	3029 kpl
Pinta-ala	937 km ²
-Maapinta-alaa	661km ²
-Sisävesiä	276km ²
Veroprosentti 2014	19,75 %
Metsäomaisuus	1200 ha
Henkilöstön määrä 2013	105 hlö, joista vakituisia 83 hlö
Kunnanvaltuusto 21 jäsentä, kunnanhallitus 7 jäsentä	
Poliittinen jakauma: KESK 6, KOK 6, SDP 4, PS 3, KD 1, SIT 1	
Yhtenäiskoulu esiopetuksesta lukioon	
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin jäsenkunta	

SWOT – analyysi

Kuhmoisten Kunta

Vahvuudet

Luonto, ympäristö ja kansallispuisto
Päijänne ja palveleva satama
Monipuoliset liikunta- ja kulttuuripalvelut
Laadukkaat peruspalvelut
Sijainti VT 24 varrella, lähellä isoja kaupunkeja
Monipuolinen yritystoiminta
Aktiivinen yhdistystoiminta
Käyttämättömät mahdollisuudet
Yhteisöllisyys
Vapaa-ajan asukkaat

Mahdollisuudet

Maalle muutto
Markkinoinnin ja kuntaimagon kehittäminen
Uudet toimintamallit eri palveluissa
Kunnan ja yrittäjien vahva yhteistyö
Matkailun kehittäminen
Kaavoitus ja uudisrakentaminen
Etätyö

Heikkoudet

Väestön ikärakenne
Hajanainen asutus taajaman ulkopuolella
Muutosvastarinta
Infrastruktuurin huono kunto
Asuntotarjonnan vähyyys
Korkea työttömyysaste
Työvoimapula tietyillä aloilla
Vanha imago

Uhat

Valtion toimenpiteet ja leikkaukset
Palveluiden siirtyminen kauemmas
Velkaantuminen
Yrittäjien eläköityminen
Muuttoliikkeen kääntyminen negatiiviseksi
VT 24 kunnan huonontuminen
Laajakaistan viivytykset